

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Možné důvody vyloučení člena statutárního orgánu ve světle rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1831/2021

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 30. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1831/2021 blíže popsal, jaká jednání člena statutárního orgánu obchodní korporace mohou vést k vyloučení takové osoby z výkonu funkce ve smyslu ust. § 63 zák. č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „z.o.k.“).

Podle ust. § 63 odst. 1 z.o.k. platí, že: *„Soud může i bez návrhu rozhodnout, že člen statutárního orgánu obchodní korporace, který v posledních 3 letech před zahájením řízení opakovaně nebo závažně porušil své povinnosti při výkonu funkce, nesmí až po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí o vyloučení vykonávat funkci člena statutárního orgánu jakékoli obchodní korporace (dále jen „vyloučení člena statutárního orgánu“).“*

Z výše citovaného ustanovení zákona vyplývá, že obecné soudy mohou potrestat člena statutárního orgánu, který **v posledních třech letech opakovaně a závažně**[\[1\]](#) **porušoval povinnost jednat při výkonu funkce s péčí řádného hospodáře**, vyloučením z výkonu funkce.

Důsledkem vyloučení, resp. nabytím právní moci rozhodnutí o vyloučení člena statutárního orgánu, přestává být taková osoba členem statutárního orgánu **ve všech obchodních korporacích**, a to až po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí, s výjimkou těch korporací, ve vztahu k nimž bylo soudem rozhodnuto jinak.[\[2\]](#)

Výše popsané oprávnění, **tzv. diskvalifikace člena statutárního orgánu z výkonu funkce**, má primárně za cíl chránit třetí osoby, potažmo i podnikatelské prostředí před negativními důsledky, které by mohly nastat v případě, že by výkon funkce člena statutárního orgánu vykonávaly osoby, které závažným způsobem porušují povinnosti s touto funkcí spojené.

Skutkový stav

Navrhovatel (akcionář společnosti) se v tomto konkrétním případě domáhal vyloučení člena představenstva akciové společnosti pro opakované a závažné porušování povinnosti jednat při výkonu funkce člena představenstva akciové společnosti s péčí řádného hospodáře spočívajícím v (i) porušování pravidel pro svolání valné hromady; (ii) uzavírání smluv s osobami blízkými, aniž by to (dle pravidel o střetu zájmů) oznámil představenstvu/dozorčí radě společnosti; (iii) uzavírání smluv bez řádného projednání a odsouhlasení představenstvem (dle pravidel obchodního vedení společnosti); (iv) uzavírání smluv s nedostatečně kvalifikovanými osobami pro výkon určité činnosti a (v) ohrožování fungování společnosti na jejímž programu bylo zjevně protiprávní snížení základního kapitálu.

V rámci **prvoinstančního řízení soud vyhověl** návrhu na vyloučení člena představenstva akciové společnosti pro opakované a závažné porušování povinnosti jednat při výkonu funkce člena představenstva akciové společnosti s péčí řádného hospodáře. Vyloučený člen představenstva akciové společnosti podal proti rozhodnutí soudu prvního stupně odvolání a současně navrhl, aby

odvolací soud změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že návrh navrhovatele se zamítá. **Odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a návrh na vyloučení zamítl** s odůvodněním, že „pouhé“ nesplnění notifikační povinnosti je sice porušením povinnosti člena statutárního orgánu, ale pokud toto jednání nevedlo ke vzniku škody, nemůže se jednat o závažné porušování povinnosti člena statutárního orgánu, a právě tak nemůže být za jednání v rozporu s péčí řádného hospodáře považováno ani jednání, k němuž došlo v souvislosti s oběma valnými hromadami.

Ačkoli odvolací soud připustil, že se v daném případě člen představenstva dopustil porušení povinnosti při jednání v zájmové kolizi, **neshledal odvolací soud návrh na diskvalifikaci vylučovaného člena představenstva právně relevantním, když pro vyloučení člena statutárního orgánu se vyžaduje opakované porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře.**

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podal navrhovat dovolání s výčtem otázek, které dosud nebyly vyřešeny

1. může být závažným porušením péče řádného hospodáře ve smyslu § 65 odst. 1 z.o.k. (do 1. 1. 2021, od tohoto data § 63 odst. 1 ZOK) i případ, kdy v důsledku porušení péče řádného hospodáře nevznikla škoda na majetku společnosti, a
2. porušení péče řádného hospodáře může spočívat v porušení povinnosti projednání v rámci kolektivního orgánu, porušení informační povinnosti ve vztahu k uzavírání smluv s blízkými osobami, porušení pravidel o střetu zájmů a porušení loajality při uzavírání nevýhodných smluv za společnost.

Své argumenty podložil dovolatel odkazem na řadu rozhodnutí Nejvyššího soudu, ze kterých vyplývá, že člen statutárního orgánu obchodní korporace odpovídá za řádný výkon funkce, a proto musí jednat s náležitou péčí, s potřebnými znalostmi, informovaně, v obhajitelném zájmu korporace a s nezbytnou loajalitou.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ve vztahu k otázce č. 1 dovodil, že závažného porušení povinnosti péče řádného hospodáře se lze dopustit, aniž by společnosti vznikla škoda, tj. není nutné, aby vytýkané porušení povinnosti řádného výkonu funkce vedlo ke vzniku újmy na majetku korporace.

Pokud jde o otázku č. 2 uvedl Nejvyšší soud, že (závažné) porušení péče řádného hospodáře může spočívat v celé řadě nejrozličnějších jednání člena statutárního orgánu, která nutně nemusí být učiněna bezprostředně při podnikatelském rozhodování (například při jednání s obchodními partnery). Tento závěr doplnil Nejvyšší soud o poznámku, že standard péče řádného hospodáře nedopadá jen na jednání člena statutárního orgánu za obchodní korporaci navenek či na rozhodování v rámci obchodního vedení, ale vztahuje se i k úkonům (vnitřní) správy obchodní korporace, mezi něž patří i jednání statutárního orgánu související se svoláváním valné hromady.[\[3\]](#)

Nejvyšší soud tímto upozornil i na to, že odvolací soud neučinil správný závěr v souvislosti s oběma valnými hromadami či nesplněním notifikační povinnosti, kdy soud druhého stupně měl za to, že za jednání v rozporu s péčí řádného hospodáře nemůže být považováno jednání, které směřuje pouze dovnitř společnosti.

Závěr

Je třeba mít na paměti, že povinnosti, jejichž porušení může vést k vyloučení člena statutárního orgánu, mohou spočívat v různých jednáních (resp. i nekonání), jako tomu bylo v projednávané věci. Z tohoto důvodu se nám jeví jako vhodné poukázat na toto rozhodnutí Nejvyššího soudu, neboť v určitých situacích může poskytnout důležité výkladové vodítko ve vztahu k porušení povinnosti

řádného výkonu funkce.

Mgr. Jana Hadová,
advokátní koncipientka

HSP Partners advokátní kancelář v.o.s.

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1

Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz

[1] Je třeba pamatovat na to, že možnost diskvalifikace se připouští (alternativně) jednak při opakovaném porušení povinností při výkonu funkce statutárního orgánu obchodní korporace a jednak při závažném porušení těchto povinností (§ 63 odst. 1 z. o. k. ve znění od 1. 1. 2021).

[2] Ust. § 64 odst. 2 zák. č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech

[3] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2018, sp. zn. 29 Cdo 3325/2016

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?](#)
- [Komunitní energetika od 1. srpna 2026: co se skutečně mění](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 41.: Záruka za jakost v kupní smlouvě](#)
- [Komu náleží vlastnické právo k náhradní veřejné komunikaci postavené investorem?](#)
- [AML rizika u luxusních nákupů](#)
- [Recentní judikatura Nejvyššího soudu k důvodům neplatnosti usnesení valné hromady](#)
- [Ocenění nemovitosti v dědickém řízení: kdy postačí odhad a kdy je nutný znalecký posudek](#)
- [Tlačítko pro odstoupení od smlouvy jako nový standard spotřebitelského online rozhraní](#)
- [Cyber Resilience Act: od září 2026 budete muset hlásit incidenty i zranitelnosti. Jste na to připraveni?](#)

- [Sankce Evropské unie proti Rusku a jejich dopad na obchodní smlouvy](#)
- [Deset nejčastějších chyb jednatelů, které mohou stát miliony](#)